

**ქართველოლოგიური კვლევები
თანამედროვე ძრილში და სამეცნიერო
შურნალი „ქართველი მემკვიდრეობა“**

ქართველოლოგია მეოცე საუკუნის 90-იანი წლებიდან კიდევ ერთ ახალ ეტაპს იწყებს. როგორც ყოველთვის, ამჟერადაც სამეცნიერო კურსს სოციალურ-პოლიტიკური გარდატეხები და ცვლილებები განაპირობებდა, რადგან ისეთ მგრძობიარე სფეროს, როგორცაა ჰუმანიტარული მეცნიერებები, მუდმივად ასაზრდოებს საზოგადოებრივი ინტერესები და ეპოქალური „დაკვეთა“. ჰუმანიტარული მეცნიერებები ესწრაფვიან, ადამიანებს მიაწოდონ კონკრეტული ეტაპისათვის განსაკუთრებულად მნიშვნელოვანი და საინტერესო, მწვავე და აქტუალური პრობლემატიკის ღრმა ანალიზი ეპოქის მიერ შემოთავაზებული ცოდნისა და მეთოდოლოგიის საფუძველზე შემუშავებული პრაქტიკული რეკომენდაციებითურთ.

მეოცე საუკუნის ოთხმოცდაათიანები მსოფლიოს მრავალი ქვეყნისთვის იქცა გარდამტეხ ეტაპად, ამას თავისი მიზეზები ჰქონდა; უზარმაზარი საბჭოთა იმპერიის დაშლამ და პოსტსაბჭოთა დამოუკიდებელი რესპუბლიკებისა და დარჩენილი ნაწილისაგან სახეცვლილი კონგლომერატის წარმოქმნამ, აღმოსავლეთი ევროპის ქვეყნების გათავისუფლებამ და „რკინის ფარდის“ ჩამოხსნამ არა მარტო ფარდის აქეთა სამყაროს დაანახვა დიდი ხნის ნანატრი ევროპულ-ამერიკული ყოფის ნამდვილი და არა ნაოცნებარი სახე, არამედ ფარდის იქითელებშიც შეიტანა და გააჩერა საბჭოური მემკვიდრეობა. ცხადია, ეს ცვლილებები მეცნიერებასაც შეეხო; ტრადიციული სამეცნიერო სკოლები, გუნდური მუშაობით, თანამიმდევრული და ფუნდამენტური კვლევებით გამორჩეული კათედრები და კვლევითი ინსტიტუტები მობილურმა, ინდივიდუალურ ძიებებზე დაფუძნებულმა „მიმართულებებმა“ ჩაანაცვლა, გაწყდა თაობათა შორის სამეცნიერო ცოდნის ბუნებრივი გადაცემის ადრინდელი ფორმები, ევროპულ-ამერიკული სამეცნიერო ინფორმაცია საბჭოეთმობეზრებულმა ახალმა თაობამ თითქმის უკრიტიკოდ მიიღო (რაც ყოველთვის ქეშმარიტებასთან ზიარებას სულაც არ ნიშნავდა), ხოლო უფროსმა თაობამ – თითქმის ვერ იგუა, რადგან მანამდე უცხო იდეოლოგიით გაჩერებული ჰუმანიტარული სივრცე ადრინდელი სამეცნიერო სკოლების და მიღწევების რევიზიას მოითხოვდა, რაც ზოგჯერ სპეციალისტისაგან მთელი ცხოვრების მანძილზე გაწეული შრომის საფუძველთა ნაწილობრივ უარყოფას ნიშნავდა. ამავე პერიოდმა, რომელსაც ხშირად „გარდამავალ პერიოდადაც“ იხსენიებენ, მოამრავლა პლაგიატი, ნაპარავი აზრები და ინტერნეტში მოზღვავებული ხარისხიანი მეცნიერებისა და მაკულატურის ერთმანეთში აღრევა, გრანტომანია და მის საფუძველზე სამუშაოებისა და მათი შედეგების უცხოელთა ინტერესების შესაბამისი ინტერპრეტაცია, რაც ოთხმოცდაათიანების პოლიტიკური და ეკონომიკური

კრიზისის ფონზე შემოსავლისა და კარიერის გაკეთების ერთადერთ წყაროდ ჩანდა.

ცხადია, საქართველოც ამ პროცესებში აღმოჩნდა ჩართული და, როგორც გარეშე სახელმწიფოთა განსაკუთრებული ინტერესის ობიექტი, სხვათა მიერ შესწავლისა და სამეცნიერო დაგეგმარების პოლიგონად იქცა. და როგორც ყოველთვის, ამჟამადაც გარედან მართულ იდეოლოგიურ პროცესებს ორგანიზებულად თვალყურსაც კი ვერ ადევნებდა 1991 წლიდან დამოუკიდებლობის აღდგენის, მარიონეტული მმართველობის მოშორებისა და ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლაში ჩაბმული ქვეყანა. ხოლო გარე დაგეგმვა ესწრაფვოდა საქართველოს მოსახლეობისათვის იმ უმთავრესი ღირებულებების მორყევასა და მოსპობას, რომელთა წყალობითაც ქართველმა ერმა თავისთავადობა და დამოუკიდებლობის იდეა აქამდე მოიტანა. ასე გაჩნდა ე.წ. სამეცნიერო მიმდინარეობები კოსმოპოლიტური იდეოლოგიის ქების, ქართველთა ტრადიციების ჩამორჩენილობის, კავკასიური ცხოვრების წესის „სიბნელის“, ქართული კულტურის უდიდესი ნიმუშების გაბიაბრუების, საქართველოს კუთხეების თავისებურებათა ირონიზების, წინაპართა ღვაწლის უარყოფისა, რასაც საგანგებოდ სამეცნიერო პროექტებითა და არასამთავრობო ორგანიზაციების გრანტირების გზით თეორიულ საფუძვლებს უქმნიდა უამრავი გარე ფონდი და გარე ფონდით ნაკვები საშინაო „სამეცნიერო ბაზარი“. და ეს ყველაფერი ხდებოდა ეროვნული ხელისუფლების დამხობით მმართველობაში მოსული ხელისუფლებების მიერ, ნებისთ თუ უნებლიეთ, განვითარებული სამხედრო, ეკონომიკური, პოლიტიკური და იდეოლოგიური კრახის ფონზე, როდესაც ქვეყნიდან მოსახლეობის გასვლის სურვილს სკოლის მერხიდან აღვივებდნენ ადამიანებში.

ეროვნული ხელისუფლების დამხობის შემდეგ, ეროვნულად მოაზროვნე საზოგადოების პოლიტიკური დევნის ვითარებაში საქართველოს მოსახლეობა ვერ ახერხებდა ელვის სისწრაფით მიმდინარე პროცესებზე რეაგირებასა და კონსოლიდირებას. სამეცნიერო და სახელოვნებო საზოგადოებები, რომელთაც ამ დროს შეიძლება ლიდერის ფუნქცია შეესრულებინათ, გრანტიან-უგრანტო და ნომენკლატურულ-„მეამბოხე“ ნაწილებად იყვნენ დაშლილები და დროს ერთმანეთთან კამათში ხარჯავდნენ (ზოგი მიზნობრივად, ზოგიც – აუცილებლობის გამო); დღეს, როდესაც ამ მწვავე მდგომარეობიდან გაქრონიკულებულ სნეულებაში გადავედით, შესაძლებლობა გვეძლევა დაავადების გამომწვევ მიზეზებსა და ეროვნული ორგანიზმის იმუნურ ძალებზე ვიმსჯელოთ. დაავადებაზე უკვე ვთქვით, რომ იგი განანგრძლივებულმა ნიჰილიზმმა, მოვლენათა არასწორად შეფასებამ და ეროვნულ ფასეულობათა რყევამ გამოიწვია; და შევეცადეთ ამ მიზეზთა მიზეზებსაც შევხებოდით. ახლა კი უმთავრესი საკითხი გვჩნდება, ესაა ის ძალა, რომელიც ეროვნულ ორგანიზმს გამძლეობასა და გადარჩენისთვის ბრძოლის უნარს ანიჭებს. ეს ის ენერჯიაა, რომელიც ათასწლეულების მანძილზე იცავდა ჩვენს ხალხს გადაგვარებისა და გადაშენებისაგან; ამ ენერჯიამ შექმნა

ქართული ანბანი, ბერძენთა, რომაელთა ექსპანსია შეაჩერა, არაბობა დაამარცხა, დიდგორი მოიგო, უძველესი სამეცნიერო სკოლები დააფუძნა, ჯვარი, სვეტიცხოველი, გელათი ააგო, „ვეფხისტყაოსანი“ დაწერა, მონღოლები მოიშორა, ჩვენი მიწა-წყლიდან სპარსეთი ამოძირკვა, რუსეთის უღელი ორგზის გადაადგო, საქართველოს ფარგლებს გარეთ ქართული ენა და სული შეინახა, ასწლიანი კოლონიზაციის შემდგომ ქართული უნივერსიტეტი გახსნა, საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალია აღადგინა, ქართული მრავალხმიანობა გადაარჩინა, შესანიშნავი ლიტერატურა, მუსიკა, მხატვრობა, თეატრი შექმნა... როგორც ჩანს, ეს ენერგია არსად არ მიდის, მაშინაც კი, როდესაც მინავლებულია, მაინც ინახავს ცეცხლის აბრიალების უნარს.

ქართველოლოგიას, როგორც სამეცნიერო სფეროს, ორი გაგება აქვს: ფართო მნიშვნელობით ქართველოლოგია მოიცავს ცნობებსა და კვლევებს საქართველოსა და ქართველებთან დაკავშირებით; აქ თავს იყრის ანთროპოლოგიური, გეოგრაფიული, ისტორიული, არქეოლოგიური, ეთნოგრაფიული, ფილოლოგიური (ლინგვისტური, ლიტერატურული), კულტუროლოგიური, პოლიტიკური, სამეურნეო-ეკონომიკური, სოციალური... ცოდნა ჩვენი ქვეყნის შესახებ; ვიწრო გაგებით კი ესაა ფილოლოგიური და ისტორიული მეცნიერებები საქართველოსა და ქართველების შესახებ. ქართველოლოგიური კვლევები უძველესი დროიდან მოდის და სხვადასხვა კუთხით საქართველოზე დაკვირვებებს შეიცავს უკვე ქართულ შავიოგრაფიასა და „ქართლის ცხოვრებაში“, ხოლო თანამედროვე გაგებით ამ საკითხების მეცნიერული შესწავლა ვახუშტი ბაგრატიონს უკავშირდება, ქართველ განმანათლებლებთან გრძელდება და მერე სახელმწიფო უნივერსიტეტის გახსნასთან (მოგვიანებით, ენიშკისა და მეცნიერებათა აკადემიის ინსტიტუტებთან და სხვადასხვა ქართულ უმაღლეს სასწავლებლებთან) არის დაკავშირებული. ლინგვისტური ქართველოლოგიის განვითარების გზა იმდენად დიდია, რომ სპეციალურ მონოგრაფიულ შესწავლას მოითხოვს, და ჩვენ ამჯერად ასეთ მიზანს არც, და ვერც, ვისახავთ, მაგრამ ერთი ძალიან რთული პერიოდის ძალიან მნიშვნელოვანი მონაკვეთის მოკლედ დახასიათებას მაინც შევეცდებით.

ჩვენთვის საინტერესო ეს პერიოდი დაიწყო 1994 წელს ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დიალექტოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის მიერ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის – „ქუთაისური საუბრები“ – დაფუძნებით და გაგრძელდა 21-ე საუკუნის 10-იან წლებამდე. ამ პერიოდის ქუთაისს, პირობითად, ქართველოლოგიური ოაზისი შეიძლება ვუწოდოთ, რადგან ახალი ცოდნის შეძენისა და პრობლემური საკითხების გააზრების წყურვილს სწორედ ამ სიმპოზიუმებზე იკლავდა მეცნიერთა დიდი ნაწილი:

სწორედ ქუთაისში ხერხდებოდა პრორუსული რეჟიმის მიერ საქართველოს დაქსაქსული სამეცნიერო საზოგადოების თავშეყრა, ზოგ უცხოელ კოლეგასთან შეხვედრა, ქვეყნისთვის საჭირო როტო საკითხებზე მსჯელობა და სამოხსენებო საკითხების სტატიების კრებულად გამოცემა ეურნალ „ქართველურ მემკვიდრეობაში“.

ამ სიმპოზიუმებისა და კრებულების კიდევ ერთ ღირსებას მათი მულტიდისციპლინურობა წარმოადგენს; ეს სიმპოზიუმები იგეგმებოდა ქართველოლოგიის პრობლემათა მრავალდარგოვანი დახასიათებისათვის, იკვეთებოდა სწორი ორიენტირები; სანიმუშოდ რამდენიმეს დავასახელებთ: „ქართველური დიალექტოლოგიის, ეთნოლოგიისა და ფოლკლორის საკითხები“ (ქუთაისური საუბრები III, 1996), „ადამიანთა ერთობა (ეთნოსი, ერი, ტომი, თემი, გვარი) – ლინგვისტური, ეთნოლოგიური, ფოლკლორული ასპექტები“ (ქუთაისური საუბრები IV, 1997), „ენობრივ-კულტურული სიტუაციის დინამიკა საქართველოში“ (ქუთაისური საუბრები VI, 1999), „საქართველო ისტორიულ ვერაზიულ სივრცეში (დიალექტოლოგიური და კულტუროლოგიური ასპექტები)“ (ქუთაისური საუბრები VIII, 2001), „დიალექტი, ენა, კულტურა: ენობრივი (კულტურული) სისტემისა და ქვესისტემის გამიჯვნის ზოგადთეორიული პრობლემა“ (ქუთაისური საუბრები X, 2002)...

სიმპოზიუმს ჰქონდა თაობათა და სკოლათა თანამშრომლობის მიზანი და შედეგი; სიმპოზიუმში იღებდა ერთობლივ დადგენილებებს იმ საკითხებთან დაკავშირებით, რომელთაც პლენარულ და სასექციო მუშაობისას ყველაზე მნიშვნელოვნად დაასახელებდა მონაწილეთა უმრავლესობა; საინტერესოა 2002 წლის 11-12 მაისს ჩატარებულ IX სიმპოზიუმზე მიღებული მემორანდუმში, რომელშიც კრიტიკულად იყო გაანალიზებული ქართველთა ენობრივი და ეთნიკური ისტორიისადმი „ორმაგი სტანდარტით“ მიდგომა (როგორც დასავლეთში, ისე პოსტსაბჭოთა სივრცეში). რაც დღესაც რეალურ საშიშროებას უქმნის ქართველთა ენობრივ-ეთნიკურ და კულტურულ ერთიანობას, საერთოდ, საქართველოს მთლიანობას. მემორანდუმში აღნიშნული იყო, რომ ქართველთა კუთხური მეტყველებების უმწერლობო ენებად გამოცხადებით იქმნება საფუძველი, დანაწევრდეს ქართველი ერის მრავალსაუკუნოვანი ეთნოკულტურული ერთიანობა და ქართველთა დიდ ნაწილს გაუუცხოვდეს წინაპრების მიერ შექმნილი ისტორიული დედაენა – ქართული ენა. იქვე წარმოდგენილია აღნიშნული პრობლემების მოგვარებისთვის აუცილებელი ღონისძიებები (ხელმოწერილი მემორანდუმში ვრცლად იხ. დანართში).

სიმპოზიუმებმა სარბიელი მისცა საქართველოსთვის შედარებით ახალგაზრდა სამეცნიერო დარგებს (ქართველური დიალექტოლოგია, სოციოლინგვისტიკა, კულტუროლოგია...), რომელთაც ადრე მხოლოდ ცალკეული მკვლევარი ეჭიდებოდა და კოლეგებისათვის შეხედულებების გაზიარების სივრცე არ გააჩნდა.

ცხადია, ამ პერიოდში თავისი საქმის კეთებას აგრძელებდნენ სხვა უნივერსიტეტები თუ კვლევითი ინსტიტუტები, მაგრამ მათი საქმიანობა იყო ჩაკეტილი, აკლდა ფართო მიმოქცევა; ამიტომაც იყო, რომ ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის და ვნათმეცნიერების ინსტიტუტის (ისევე, როგორც ისტორიის, არქეოლოგიის, ეთნოლოგიის, ფოლკლორის...) წარმომადგენლები სწორედ ქუთაისში ხედებოდნენ ერთმანეთს და საკვლევ საკითხებსაც ფართო კონტექსტში იცნობიერებდნენ; ქუთაისში მოღვაწე გამოცდილ თუ ახალგაზრდა მკვლევართა გარდა, შთამბეჭდავია „ქუთაისურ საუბრებში“ მონაწილე ცნობილ მეცნიერთა ჩამონათვალი: ი. ასათიანი, რ. ასათიანი, შ. აფრიდონიძე, ჯ. ბარდაველიძე, ნ. ბართაია, გ. ბედოშვილი, მ. ბერიძე, თ. ბოლქვაძე, ი. გაგოშიძე, თ. გამყრელიძე, თ. გვანცელაძე, გ. გოცირიძე, კ. დანელია, გ. თოფურია, რ. თოფჩიშვილი, გ. კარტოზია, ჯ. კაშია, ო. კახაძე, გ. კვარაცხელია, ზ. კიკნაძე, ვ. ლიჩელი, ქ. ლომთათიძე, ო. ლორთქიფანიძე, დ. მელიქიშვილი, ნ. მინდაძე, მ. ნაჭყებია, ა. ნიკოლეიშვილი, თ. ოჩიაური, გ. რამიშვილი, ჯ. რუხაძე, ზ. სარჯველაძე, თ. უთურგაიძე, შ. ფუტყარაძე, ა. ონიანი, ნ. ქუთელია, მ. ქურდიანი, ვ. შენგელია, რ. შეროზია, თ. შიოშვილი, ი. ჩანტლაძე, გ. ჩიქოვანი, მ. ჩუხუა, რ. ჩხეიძე, ნ. ცეცხლაძე, გ. ცოცანიძე, პ. ცხადია, ა. ჭინჭარაული, ზ. ჭუმბურიძე, ნ. ხაზარაძე, ვ. ჯაფარიძე, მ. ჯიქია... უცხოელი კოლეგები: ი. გიბერტი, ვლ. ზიცარი, ი. ზიცარი, კ. ვამლინგი, ქ. თუითი, პ. მანინგი, ე. პეხმანი და სხვ.

ფაქტობრივ, „ქუთაისურმა საუბრებმა“ შეძლო გადაერჩინა ის, რაც იმ მომენტისათვის უკვე მოარღვია ხუნტამ. კერძოდ, ერთმანეთთან მუშაობის პერიოდი გაუხანგრძლივა „ძველებსა“ და „ახლებს“, და შესაძლებლობა მისცა ე.წ. საშუალო თაობას გარდამავალი გენერაციის როლი შეესრულებინა მაშინდელი ასპირანტებისა და ახალგაზრდა მკვლევარებისათვის, რომელთაც ამის გარეშე ემუქრებოდათ უმასწავლებლოდ დარჩენილთა უსასრულო ბავშვობა.

„ქუთაისური საუბრები“ და „ქართველური მემკვიდრეობა“ დიდხანს რჩებოდა თითქმის ერთადერთ პრესტიჟულ სამეცნიერო გამოცემად ფილოლოგიური, ისტორიულ-ეთნოლოგიური-არქეოლოგიური დარგების წარმომადგენელთათვის, და ეს პრესტიჟი შეინარჩუნა დღემდე, როდესაც საქართველოში უკვე მომრავლდა საერთაშორისო კრებულები და პერიოდული გამოცემები.

აუცილებლად უნდა ითქვას ისიც, რომ „ქუთაისურმა საუბრებმა“ დიდი ხნის პაუზის შემდეგ კვლავ დაიწყო საენათმეცნიერო (და არა ოდენ საენათმეცნიერო) სამუშაოების დაგეგმვა საქართველოსთვის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი პრიორიტეტების მიხედვით ისე, როგორც ამას აკეთებენ მსოფლიოს ყველაზე წარმატებული ქვეყნები. ანუ, ძირითადად სიმპოზიუმებსა და კრებულებს თემატური ხასიათი ჰქონდა და მიზნად ისახავდა კონკრეტული თემის მრავალდარგოვან დახასიათებას.

რა აინტერესებდა ამ დროს ქართველურ ენათმეცნიერებას?

უპირველეს ყოვლისა, ქართველური სივრცის ერთიანობის საკითხი, ხუნტის პირობებში დაკარგული აფხაზეთისა და სამაჩაბლოს ენობრივი სიტუაციის, ქართველურ ენა-კილოთა ერთიანობის, ეროვნული იდენტობის, ქართული სალიტერატურო ენის ნორმალიზაციის საკითხები, ფილოლოგიის შედარებით ახალგაზრდა განხრებისათვის (მაგ., სოციოლინგვისტიკა, ლინგვოკულტუროლოგია, რიტორიკა, ეთნოლინგვისტიკა...) ასპარეზის მიცემა, ქართული ენის კომპიუტერიზაციის, დიალექტური მასალების შეგროვებისა და კლასიფიკაციის საკითხები, განათლების სისტემისა და ქართული ენისა და ლიტერატურის საკითხების სწავლება, კლასიკოსთა შემოქმედების ხელახალი წაკითხვა თანამედროვე მოქმედებათა სწორად განსასაზღვრად, საერთაშორისო ზოგადენათმეცნიერული მიღწევების კვალდაკვალ ახალი კვლევითი მიდგომების გაცნობა და ქართველური სამყაროს შესასწავლად გამოყენება, საბჭოური იდეოლოგიის გავლენით დამკვიდრებული მთელი რიგი მცდარი მოსაზრებების გადასინჯვა და ახლებური შეფასება... ქართველოლოგიური კვლევების დაგეგმვა...

ეს არასრული ჩამონათვალიც ცხადყოფს, რაოდენ დატვირთული იყო ქუთაისური დღეები, და თუ გავითვალისწინებთ, რა სიბნელე იყო ჩამოწოლილი ოთხმოცდაათიანების საქართველოში (ელექტროენერგიისა და გათბობის სისტემების უქონლობის, უფულობისა და უმუშევრობის, პოლიტიკური და სამხედრო დაპირისპირებების, ნიჰილიზმისა და უნდობლობის ვითარებაში), ადვილად მიგვიხვდებით, რატომ ვუწოდეთ ქუთაისში ყოველწლიურ 2-3დღიან სამეცნიერო შეხვედრებს „ოაზისი ქართველოლოგიისათვის“.

დღეს, პირველი „ქუთაისური საუბრებიდან“ 22 წლის შემდეგ, როდესაც ამ სიმბოზიუმის დამფუძნებელი, ორიენტირების განმსაზღვრელი და უცვლელი ორგანიზატორი პროფესორი ტარიელ ფუტყარაძე უკვე თმაშევერცხლილია, ხოლო მაშინდელი მასპინძელი ასპირანტები: ეკა დადიანი (რომელიც ამჟამად ხელმძღვანელობს ქართველური დიალექტოლოგიის ინსტიტუტის მემკვიდრეს – ქართველოლოგიის სამეცნიერო-კვლევით ცენტრს და რედაქტორობს ეურნალ „ქართველურ მემკვიდრეობას“), მაია მიქაუტაძე, ლუიზა ზაქაბურიძე, დავით შავიანიძე, ლულა ავალიანი, გიგა ქამუშაძე, რამაზ ზაქაბურიძე... უკვე კარგა ხანია თვალსაჩინო მეცნიერები და გამოცდილი პედაგოგები არიან. შეიძლება ვთქვათ, რომ, როგორც ძალიან ხშირად საქართველოს ისტორიაში, ამ 22-წლიან პერიოდშიც ქუთაისმა გასწია ქართული სულისა და სასაქართველოო საქმეების შემნახავის მძიმე, მაგრამ საპატიო კაპანი და ქართველოლოგიას საშუალება მისცა, სული მოეთქვა, მსოფლიოსთვის თვალი გაესწორებინა და ფხიზლად დახვედროდა ეპოქის ყველა იმ გამოწვევას, რომელსაც ჩვენი ჰუმანიტარული მეცნიერებები შეიძლება ჩამორჩენილობისა და სიბნელისაკენ წაეყვანა.

დასასრულს, საგანგებოდ მინდა აღვნიშნო ორენოვანი აკადემიური სამეცნიერო ჟურნალის – „ქართველური მემკვიდრეობის“ მნიშვნელობა:

2016 წელს ჟურნალის მეოცე – საიუბილეო ტომი გამოვიდა. ჟურნალში იბეჭდება სიმპოზიუმის მასალები და ჟურნალის სამეცნიერო საბჭოს მიერ რეცენზირებული გამოკვლევები; ყველა სტატიას ახლავს უცხოენოვანი რეზიუმე; ჟურნალის ოცივე ნომერი განთავსებულია ინტერნეტში.

თავისი გამოკვეთილი ორიენტირებით, ყოველწლიურ ჟურნალში დაბეჭდილი მაღალი დონის გამოკვლევებითა და ქართველური დიალექტოლოგიის ინსტიტუტის მიერ მოძიებული მასალების გამოქვეყნებით დღეს უკვე თავად ეს ჟურნალია დიდი ქართველოლოგიური მემკვიდრეობა... პირადად ჩემთვის საამაყოა ის, რომ 2005 წლიდან ვარ ამ სამეცნიერო ჟურნალის სარედაქციო საბჭოს წევრი.

წინ კიდევ ბევრია გასაკეთებელი! მორიგ დიდ წარმატებებს ვუსურვებ საერთაშორისო სიმპოზიუმ „ქუთაისურ საუბრებს“ და უკვე შთამბეჭდავი ისტორიის მქონე სამეცნიერო ჟურნალ „ქართველური მემკვიდრეობას“.

მანანა ტაბიძე
ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი